

Koolipingist töotuks

Tänavustest koolilõpetajatest on end töötuna registreerinud ligi poolteist tuhat, mida on viiesaja võrra enam kui mullu. Kooli lõpetamise järel töotuks jäänud noorte vaikselt, kuid visalt kasvav hulk viitab, et üha raskem ja aeganõudvam on endale esimest töökohta leida.

Poolteist tuhat koolilõpetajat on tühine osa kõigist töötutest, kuid noorte tööpuuduse paisumist tõsiste tagajärgedega sotsiaalseks probleemiks tuleks Eestis teiste Euroopa riikide kombel siiski karta. Mulluse tööjõu-uuringu järgi ähvardab vanuseti töotuks jäämine ka meil kõige enam kuni 24-aastaseid noori, kellest on töötä 14,5%.

Endiselt on kõige vähem lootust tööd saada neil, kel põhikoolgi pooleli või kel taskus ainult keskkooli lõputunnistus. Ent enam kui pooled otse koolipingist töötute sekka sattunud on kutsepabereitega noored. Neid lisandus tänavu töötute ridadesse ligi kolmandiku jagu rohkem kui mullu.

Kui kõrgharidusega töötute hulka on märgatavalt kasvatanud arvukate erakõrgkoolide esimesed lõpetajad, siis kümnest riskantsemast kutsekoolist kaheksa asub Ida-Virumaal. Riskitabelit juhüb teist aastat Eesti Mäehariduskeskus 68 tänavu töotuks jäänud lõpetajaga, järgnevad Sillamäe kutsekeskkool (60) ja Narva Kergetööstuskool (42). Põhjuseks ei ole ainult piirkonnas lokkav tööpuudus, vaid ka neis koolides õpetatavad erialad ja õpetuse tase. Mäehariduskeskuses ettevõtlust õppinuist jäi töotuks terve rühm. Ida-Virumaal koolitatud elektrikute, õmblejate, kokkade ja ehitustöölise väljavaated tööturul ei ole oluliselt paremad.

Erialade valik pigem populaarsuse või õpetamise odavuse kui tööturu vajaduste järgi on paraku iseloomulik paljudele teistelegi

” Endiselt on kõige vähem lootust tööd saada neil, kel põhikoolgi pooleli või kel taskus ainult keskkooli lõputunnistus.

kutsekoolidele. Üle-eestiliste lainetena on kutsekoolide õppekavadesse jõudnud sellised erialad nagu kodu- ja talumajandus, sekretär-asjaajaja või sekretär-raamatupidaja, mis kõik veel aastaid kesiste väljavaadefega töötajaid ette

valmistavad. Kutsekoole tahtlikus töötute tootmises süüdistada oleks siiski ülekohtune. “Koolitajal ei ole õppekavasid välja töötades võimalik toetuda piirkondlikele arengukavadele või riiklikele majanduspoliitilisele analüüsile,” nentis tööturuameti peadirektor Urve Vool.

Sageli takistavad töö leidmist erialastest teadmistest ja oskustest sootuks enam aga sobimatud isikuomadused ja kehv ettevalmistus tööeluks, vene noortel ka puudulik riigikeele oskus. Vähest tööks ettevalmistust heitis kutsekooli lõpetajaile ette üle kolmandiku tööturuameti küsitlusele vastanud tööandjaist. Seega võiks tööelulähedane õpetus olla esimeseks sammuks, enneta-maks noori üha rohkem puudutavat töötust, mis võib praeguse suuna jätkudes Eestile Euroopa Liidu riikidega sarnaselt väga va-lusaks ja kalliks probleemiks saada.